

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

társadalmi és közgazdasági hetilap.

„Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

== Megjelenik minden vasárnap. ==

Előfizetési ár:

Agensz erre 6 kor. fél évre 3 kor. egyez. száma 20 fillér.
Külföldi posták és reklamáziók Hirschl N. könyv-
v. kiadójához küldendők.

Felolós szerkesztő:

SINKOVICH ELEK

Kiadó: A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények s
ap szerkesztőségekbe küldendők.

Hirdetési díj: 4 hasábos petítor egyszeri hirdetésnél 20 fill.
hét- és többnapos hirdetésnél soronként 12 fill.

Nyiltilter petitorsa 50 fill.

A szocializmus.

Egy nemzet nagy bukásának okai mindig az osztályharcokban, a törvények tiprásában, vagy a nemzet elpuhultságában keresendők. A személyi harez bevitele a politikába, egy társadalmi kasztnak az a törekvése, hogy a másik fölé emelkedjék és az ő kezében legyen a hatalom: mindig forrongást, vagy anarchiát szül. Egy kis szellő kell ilyenkor, egy kis hadsereg és a féregtől annyira megtépett levél, az ország, porba esik, le hull.

Igy volt ez minden országgal, mely nem került el sorsát, így volt ez Magyarországgal is. Sajnos, Magyarország nagyon jó példa erre. A Dózsa-féle paraszt lázadás, a tatárjárás s a Mohácsi vész, szintén ezen okokkal magyarázható.

Ne rettegjünk azonban, a veszély még nem nagy s nem lesz az soha. Egyetlen egy bajunk van csak, egy

félrevezetett utópiáért rajongó tábor, a szocializmus.

A józan magyar nép azonban az utópiáért nem igen hevül s nincs is egy sem, aki hinne a commun beállítással következő szebb reményeknek, amikor is a kezdő emberek, az Ádám és Éva primitív korszakát élnők ujra. S ne is gondoljuk, hogy a magyar nép bármikor is megbarátkoznék egy olyan lehetetlen ábránddal, mikor a pénz a forgalom megkönnyítése céljából létesített csereeszköz, eltűnne, megsemmisülne s mérnők a véka buzát, ruha, bőr, vagy bármi más hasonló szükségleti anyaggal. A magyar nép logikus eszejárását ily dolgokkal megtéveszteni nagyon hihetetlen. Ez a magyarázata annak is, hogy a szocializmus megtéveleyedett tanai a magyarok lakta vidéken legkevesebbé terjedtek el.

A szocializmus maga tehát nem is olyan nagy baj. Nagyobb baj és

kétségbe ejtő helyzet a mi társadalmunkban, hogy egynéhány valóban humanus és igaz dolog elérését engedték a szocializmus lobogójára felírni. A munkások és a lobogó követőinek serege csak a jelszavakat látja s ezek igen hizelgők. A nyolczórai munkaidő, a bérfelemelés, csak segédeszközök a szocializmus elterjedéséhez. S így valóban csodálatos, hogy nálunk, akik oly sok és annyiféle pártot tudunk szervezni és alakítani, mind ezideig egy párt sem alakult, mely a szocializmus jelszavainak tiszta értelmet küzdene ki és venné azt programjába. De ily módon alakult pártnak is csak akkor volna létjogosultsága, ha az a tiszta hazafias érzésektől lett.

Franciaországban is van szocializmus, hatalmasabb és tevékenyebb is mint a miénk. Ám francia szocialista nem a nemzetköziség alapján áll s meg nem tagadná soha szülő-

TARGZA.

Rád gondolok.

Most is mindig rád gondolok,
Most is boldogtalan vagyok.
Bár sok év mult el azóta,
Hogy terólad szólt a nóta,
Ütem rópké szerelmeket
Sokszor hittem: feledtelek
Hogy a szivemben meghaltál:
S mindig, mindig feltámadtál.

Vélem maradsz, amíg élek
Tépett vágyak, tört remények
Hazug álmok, bus emlékek
A siromig elkisérnek.
S míg te éled a világod
És más férfi lesz a párod.
Elhagyatva egymagamban
Rád gondolok szakadatlan.

SZOMBATOS ELEMÉR

A pápa.

Huszonötstendói önkéntes rabtság után szabaddá lett a fogoly: meghalt Leó pápa. Kilencz

évtizednek s a legszörnyűbb suly hatalomnak terhét viszi magával elődei kriptájába, a hová olyan nehezen tudott utat nyitni neki a halál. Pecci Joachim, a vadregényes Carpinetó talmi ezredesének fia megtért az ő teremtojéhez, a kinek kegyelméből a legtüneményesebb „pályát” futotta meg.

Mert hiába: Szent Péter hatalmas trónusához, földi göröngyökön át vezet vt s az utasok között ép ugy megvan a túlekedés, mint akár egy miniszteri fotel után. A Pecci Joachim utja sima és könnyű volt, azá tette neki nagy szelleme, a mivel elindult a tiára meghódítására.

Pecci egész élete folyamán, annak egyetlen fásiasában sem volt közönséges. Valamiben mindig kivált a többiek közül, a kik ugyan azon az uton indultak el, a melyn ő céljához ért. Már otthonról hozott magával valamit: a grófi rangot. Ősi arisztokrata sarja, a kinek gyökere messze századokra nyulik vissza. S a kis Pecciben megvan az olasz arisztokráciának minden kiválósága, a nélkül, hogy árnyoldalai is lennének. Atyja szegényember, a k szerényen visszavonulva él s a kis Pecci magával viszi iskolába ezt a szerénységet, a mit szorgalma és tudása még jobban kiemel. Csoda-e, ha minden untalan felé fordul a figyellem, ha meglátnak valakit, az ő. Leike fiuom, poetai hangulatjai vannak s hangulatához figyelemre méltó

vénája is, a melyről egész sereg költeménye tesz tanuságot.

S a poetának induló fiatal ember mohón szedi magába a prózai tudományokat is s harmincz éves korában már nagy és fontos diplomáciai funkciókat végez. S hogy azok a funkciók nem ideális, nem merengések voltak legnagyobb bizonyosság rá Bismárk kritikája, a ki a világ legnagyobb diplomájának tartotta az elhunyt pápát. Ismeretes nagyon, hogy a pápa viszont Bismárkról volt hasonló véleményben, de korántsem befolyásolta sem az egyiket, sem a másikat a kölcsönös ség elve.

Ennek a nagy diplomata tehetségnek a ki-folyása, hogy Pecci bitoros a pápai székebe került s hogy ott megállította helyét olyan súlyos és nehéz körülmények között, a milyennek pápát Szent Péter örökében még nem fogadtak. Lecsúztaték, elsímultak a nagy ellentétek, a melyek homlokterébe kerültek a valással s a pápai hatalommal Pedig a megpróbáltatások egész során ment keresztül s nem egyszer volt azon a ponton, hogy Rómát az örök várost, Szent-Péter székhelyét már-már el kellett hagynia. S jellemző, hogy ezekben a pillanatokban mindig volt barátja, a ki vendégszerető készséggel sietett volna elébe.

A mi életét illeti, igazán peidszerű volt. Munkássága soha egy pillanatra nem szűnneit,

lőházáját, sőt büszke reá. A mi szociálizmusunk, a Németorszáéhoz hasonló, annak egyik kis oldalhajlása. A speciális német nálunk inkább követőre talál, daczára a munkások javarésze előtt ismeretlen és meg nem érthető nemzetköziségnek. Pedig a munkásság érdeke is úgy kívánna, hogy abba hagyja a szociálizmus idillikus és poétikusan elképzelt nemzetközi programját, nemzeti és hazafias irányulva cserélje azt fel. Így, csak a munkások uyerneének sokat, mert megszaporodna a tábork szám talan olyan emberrel, akik látva utópiáért hevülő táborkat, azt elkerülték. A nyolczórai munkaidő és a bérfelemelés nem cél, hanem csak eszköz a szociálizmusnál. Es ezért nem lesz Magyarországon a szociálizmus hatalmas soha. Más országokban esetleg ilyen körülmények között is létezhet, de nálunk arra nincs talaj.

Az ipar fellendítése.

(L.) Nemzeti életrevalóságunknak ugyancsak számos jelét adtuk a közelmúltban. Tartottunk kongresszusokat egyre-másra, pro és kontra. Ha a mezőgazdák gyüleseztek, fennhangon hirdették a lapok azok igazát; ha az iparosoknak és kereskedőknek volt gyűlésük, ugyanígy történt emezek javára. Jóllehet a kettő a harciasaság és hangon támadt egymásra.

Valljuk be őszintén, szervezetlen, gyenge állam vagyunk mi Magyarországon. S bizony nem a legkellēmesebb érzésekkel szemléljük az oktalan harci riadókat, bármely részről jönnék is Békés életmóddal is sok tudnivalónk akadhatna, hát még így, mikor mindegyik tábor előbb a másikat figyeli, hogy mikép támadhasson, vagy védekezhessek. Pedig sehol, senkinek nem annyira közegek és egymásból fakadó érdekeik, mint az övék.

Ha a mezőgazdaságra rossz idők járnak, az iparosokra és kereskedőkre sem virradnak rózsás

napok. Mindazonáltal tagadhatatlan mezőgazdasági állam vagyunk, még pedig nem is az utolsóak közül. Így természetes, hogy ami kevés forgalom jó is országba, az nagyobbiból azt mezőgazdaságnak köszönhető. Am ne tessék félre érteni e szavakat. Nem annyit tesz ez, hogy most már az ipar elé helyezhetjük a mezőgazdaságot. Oh nem. A mezőgazdaságnak, ha érvényesülni akar, épp olyan feltétlen szüksége van az iparra és kereskedelemre, mint az iparnak és kereskedelemnek a mezőgazdaságra.

Mezőgazdaságunknak eddig is épp a kereskedelem és ipar hiánya volt a legnagyobb hibája. Hasztalan a jó termés, mit sem ér a legkötőbb állattenyésztésünk, ha nincs saját iparunk, a mely könnyen hozzáférhető eszközeivel azt elősegítse és ha hiányzik a kereskedelem, a mely értékesítő telepeket szerezzen ezek részére. Viszont az iparnak és kereskedelemnek is hátránya a mezőgazdaság hiánya. Gazdasági gépjáraink még mindig nem annyira keresettek, mint lenniök kellene, ami elvégre mégsem a mezőgazdaság elmaradására mutat.

A városoknak az ipar nélkülözhetetlen kellékük. Élénkület, forgalmat terem és számos családnak ad évente a kenyérkeresőt foglalkozást. Ahol ipar nincs, ott nincs élet, elevenesség, oda mindig nehezen hatol a kultúra. Az ipar fejlettsége, ugyszólván nagyságmértéke is az egyes államok szellemi és nemzeti erejének. Anglia ipara és kereskedelme utján jutott világhatalmi állásúra, az Egyesült Államok is belátta ezt, Németország újabb politikájában szintén az ipar és kereskedelem terjesztését tűzte ki főcélul.

A mi iparunk ezeknek rég elfeledett iparnak ezeknek rég elfeledett iparaihoz képest is elenyészlen csekély. Felmozdítására pedig az állam ereje magában mit sem tehet, de az egész társadalom hazafias felbuzdulással telt erős akarata kell!

Valamikor, nem is olyan régen hangzatos jelszavakkal indultak a hazai ipar megteremtésére, de az akarat, a frázisokkal együtt a semmiségbe veszett. L. Vilmos német császár és az amerikaiak magásra emelt védművelök teremtették meg akkor még alig létező iparágait. Nálunk a vámsorompókat a magyar társadalomnak kellene helyettesíteni. Ha minden közösgében alakulna egy-egy hazafias bizottság, mely aláírásokat gyűjtene olyanoktól, kik szavukra fogadják, hogy ezental ha csak hozzáférhetnek, magyar gyártmányt vesznek, a hazai ipar hatalmas fellendülést nyerne.

Nem lehetetlen ez kérem, nem ábránd, tessék megpróbálni, de nem kicsinyléssel, homolyan mintha szent ügyet védnénk s a siker biztos.

dolgozott meg abban a korban is, a mikor mások a jól megérdemelt nyugalom édességeit. S a mint ő maga barátja volt a munkának, megkövetelte ezt másoktól is. Egyáltalában soha más mértékkel nem mért senkinek, mint a minővel a saját cselekedeteit mérlegelte. Jellemző, hogy rokonaival szemben sem engedett eleibeik. Bár nagyon gazdaszkodott családjaéhoz, indokolatlan előnyt tőle kicsikarni senki sem tudott. Nemes lelke undorodott mindentől, a mi csak házszálla is eltér a megengedetől. Bőkezű volt, ahol szükségét látta, segítőt, gyámoltott, de elzárkózott a legregebben az alkalmosított kéregetők elől. Emlékező tehetése még késő öregségében is bannlatos volt. A kit egyszer látott, arra visszaemlékezett bármily körülmények között. Nem egyszer történt meg az elmult jubiláris esztendőben, mikor pápaságának huszonötödik fordulóján zarándokok keresték fel, a pápa odafordult egyik-másik résztvevőhöz:

— Nem először van itt ugye? Emlékezem, hogy pápaságom első évében itt járt az üdvözöl zarándokokkal.

Figyelme kiterjedt mindenre. Csak diplomata természetéből folyik, hogy mindenkinek tudott valami kedveset mondani. Így mikor zarándokok járjt nála, sohasem mulasztotta el, hogy dicsérettel ne emlékezzék meg történelmünkéről s a törökök ellen vívott nagy harcainkról. **Budavárának**

Helyi, vármegyei és vegyes hírek.

— **Gyászmise a pápáért.** Mult szerdán reggel 9 órakor folyt le a XIII. Leó pápáért tartott ünnepélyes gyászmise a muraszombati templomban, melyen Gaspár Ferenc képlésés celebrált. Jelen voltak a hivatalok képviselői és a templom hajóját zsufolásig megtöltötte a hívők serege. A koronon a helybeli dalára megható gyászalokat adott elő. A gyászmise alatt félfőráig szóltak a harangok.

— **Dr. Geiger Vilmos** járásorvos szabad-ságedjének letelevő Budapestről, a hol a fogászati kurzust hallgatta, hazaérkezett és megkezdte orvosi működését.

— **A Mura folyó szabályozási ügyében** mult hó 28-ikán vegyes bizottság utazta be a Murának Csendaktól Bärköczig terjedő szakaszát, hogy megállapítsa az 1904. évre a szabályozási tervet. A magyar bizottság tagjai voltak: Balogh műszaki tanácsos az északi Folyamfőnökség részéről, továbbá Hvozdovic Antal főmérnök a szombathelyi államépítészeti hivatal részéről és Pósfay Pongrácz főszolgabíró Vasvármegye képviselőben. A bizottság egy nagy csónakon jött le Rakkersburgból kiindulva.

— **Szerenésetlenül járt fuvaros.** Stibár János muraszombati lakos a minap követ szállított Stájerországól Berger Vilmos helybeli bérkereskedőnek. A mint követ megrakott szerelővel egy szük uton lejtőn haladt lefelé, a neki iramodott szerék előtötte és a kocsi alá kerülvén a kerekek keresztül mentek rajta. A súlyos sérülésbe szenvedett fuvarost a radkersburgi kórházba szállították, a hol mult szerdán meghalt. Halálát 2 gyermeke és áldott állapotban levő özvegye siratja.

— **A mártóhelyi önkéntes tűzoltóegylet** saját pénzútra javára f. évi augusztus 15-én a „Jó barát”-hoz címzett vendéglő udvar helyiségében zárkörű táncmulatságot rendez. Belépő díj személyegyen 60 fillér, családjegyet 1 kor. 20 fillér. — tűzoltók felét fizetik. A mulatság d. u. 4 órakor a tűzoltóságunk a szerházból való ünnepélyes kivonulással veszi kezdetét. Kedvezőten idő esetén fedett helyiségről, ugy nemkülömben kitűnő magyar zenéről gondoskodva van Este a templomterem ifj. Vogler József földbírtokos ur közreműködésével tűzijáték lézen.

— **A szombathelyi iparkiallítás** végrehajtó bizottsága következő hirdetményt bocsátotta közre: Vasvármegye és Szombathely város iparosai Szombathelyen f. év augusztus hó 15-től szeptember hó 3-ig a házi, kézmű- és gyáripari termékekől iparkiallítást rendeznek, melybe a vármegye minden kiváló iparos s összes gyári — a vaj és sajt, konzerv, cukor, czukorka, dohány, szappan, szesz és ecet-gyár, a vas és gép, fonó, szövő, selyem és posztógyárak, az óra és a kasszagár — részt vesznek. Azok, a kik kiállítani óhánának, de ezideig még nem jelentkeztek, haladéktalanul küldjék be jelentő lapjukat a kiállítási végrehajtó bizottsághoz, mert ellenkező esetben számukra előyös helyről gondoskodni nem lehet. A kiállítási tárgyat augusztus hó 10-ig szállítandók be a kiállítási színhelyre.

— **Kivándorlási statisztika.** Vasvármegyéből a folyó év első felében kivándorolt 1178 férfi és 415 nő, összesen 1593 egyén. Ebből a muraszombati járásra esik 39 férfi és 20 nő, akik közül 55 vagonos, 4 vagonatlan. A kivándorlók közül 1482 Amerikába, 1 Szlavoniába és 10 Stájerországba ment. A magukkal vitt vagyonértéke 175 000 korona.

— **Öngyilkosság.** Gyergyák János 38 éves vaskorpiái l-kos már tíz év óta gomorban szenvedett. Ezen körülmény valamint szegénysége és tetemes adóssága nagyon elkeserítette Gyergyakot, ugy hogy valósággal akarta lelti belőle. A folyó év tavaszán elment Györmegyébe repakapálásra, de betegsége miatt onnan is haza kellett jönnie. Itthon beteken át nyomta az agyat és öngyilkosság gondolatával foglalkozott, amit nem is titkol környezetete és ismerősei előtt. Mult hó 27-ikén reggel kiküldte feleségét az erdőre valami gyögyfürt s míg az oda járt, az otthon magára

maradt beteg ember a szoba gerendájára felakasztotta magát. Mikor felesége hazérkezett, a még meleg testet levágta az alig toltzár vastagsága köztől és élesítési kísérletet tett, de eredménytelenül. A hatóság részéről Sinkovich Elek t. főszolgabíró és dr. Skrílec Mihály körorvos kiállt a helyszínre és megállapította, hogy öngyilkosság esete lorog fenn.

— **Közönetnyilvánítás.** Mindazok, akik forrón szeretet és felejtethetetlen honka leányunk elhunyt alkalmával, mely bánatunkban öszinte részvétel voltak isántunk, fogadják megtört szívünk legzsinótt hálás köszönetét.

Szakonyi Jenő és családja

Muraszombat, 1908. július hó 28-án.

— **Az elkésett sorozások.** Arról értesülünk, hogy az idén sorozás alá kerülő újonczok jövő év január elsején fognak bevonulni. Az intéző körök, mivel e kérdés már aktualis lett — most azaz foglalkoznak, hogy a három évet kitöltött katonákat szabagszolgálat-e. Általánosabb az a vélemény, hogy a már teljesen kiképzett katonák szolgálati idejét — tekintve, hogy az törvénytelen is volna — nem hosszabbítják e helyett január elsejéig berendelik a póttartalékosok egy részét. Az újonczok bevonulása idején január és február hónapban a hideg időjárás miatt teljes lehetetlenség a gyakorlati kiképzés és így a tel folyamán csak elméleti kiképzésre szorítkoznak, a gyakorlati kiképzés pedig márcziusban történik meg. November elsejéről így a katonák felelőse is elmarad és az ünnepséges esküt a kiképzett újonczok április elsején fogják letenni.

— **Hivatalos órák a szolgabírósnágnál.** A belügyminiszter jóváhagyta a törvényhatósági bizottságnak azon véghatározatát, mely szerint — tekintettel az eddigi szokások és a megye területén általában elfogadott társadalmi rendre — elhatározza a törvényhatósági bizottság, hogy az összes, ugy közzönti, mint járási megyei hivatalok hivatalos órái délelőtre és délutánra megosztva tartassanak és ehhez képest ugy az előadói, mint a kezelő és segédszemélyzet hivatalos óráit délelőtt 8—12-ig és délután 3—5-ig, a szánnapokul nem szolgáló Gergely naptár szeinti ünnepnapokra nézve pedig délelőtt 8—11 óráig terjedőleg állapítja meg. — A hivatalfőnökök megmarad azon joga, hogy a hivatalos órákat szükség esetén legfeljebb két órával meghosszabbíthassák.

— **Gyümölcsfanyesztők figyelmébe.** A „Magyar földhitelezés” a hazai gyümölcsfanyesztésnek a községi faiskolák útján leendő előmozdítása céljából újból 21 darab jutalomdíjat szavazott meg és pedig egy darab 600 koronásat, két 400 koronásat és 18 drb 200 koronásat. Pályázhatnak oly tanítók és lelkészek, a kik a faiskola kezelésén kívül a népiskolában a gyümölcsfanyesztést hivatászerűben tanítják és tanításuk eredményeként a községben és vidéken a nemes gyümölcstermelés terén látható sikert értek el. A kérvények a megyei kir. tanfelügyelőkhöz adandók be.

— **Vakok intézete Szombathelyen.** A vakok országos egyesületének vezetősége a dunántúli vakok számára egy intézetet szándékozik Szombathelyen létesíteni és erre nézve már a legközelebb meg is indítja a polgármesterrel

— **Mikor lesz a sorozás?** Újabb terv szerint augusztus hó végére remélik a sorozást. Ebben az esetben valószínűleg ugy segítenek a késedelemről eredt bajon hogy az egyes hadkiegészítő parancsnokságok területére több katonai sorozó-bizottságot szerveznek. Az idejüket kiszolgált katonákat, mint értesülünk, a királyi akaratára szerint semmiképen sem fogják időn túl bentartani.

— **Távirat a föld körül.** Bámulatos az emberi tudomány haladása, melyet az elmúlt században elért és mely további fejlődésében behatálatlan méreteket fog még elérni. Egy csodálatos találmány híre érkezett most is Amerikából, hol feladták az első föld körüli táviratot, mely éppen tíz perc alatt kerülte meg a föld gölgöt. Immondhatjuk tehát, hogy nincs már távolság a földön. Van olyan gyors futárunk, melynek nem szegi útját semmiféle természeti akadály. Az első föld-

körüli táviratot maga Roosevelt, az amerikai köztársaság elnöke adta fel magához.

— **Mezőgazdasági cselédek és munkások jutalmazása.** A nagyméltóságú földmivélségi m. kir. miniszter ur, a becsületes és hűséges szolgálattal egy és ugyanazon tulajdonos, vagy jogutódánál hosszabb ideig alkalmazásában levő mezőgazdasági cselédeket, vagy munkásokat jutalmazni akarván a vármegye gazdasági egyesülete bízott meg azal, hogy a beérkező kérvények elbírálása után a jutalmazásra nézve javaslatot tegyen. Ezek alapján felhivatnak mindazcn mezőgazdasági cselédek, a kik már hosszabb idő óta és tényleg ma is még szolgálatban vannak és ezideig még jutalmazásban nem részesültek, hogy egyszerű bélyegmentes kérvényüket, melyhez szolgálatadó gazdájuk által kiállított 30 filléres bélyeggel ellátott és az illetékes községi előjáró által is aláírt szolgálati bizonyítvány melléklendő legkésőbb f. évi szeptember hó 1-éig a gazdasági egyesület igazgató-titkárához Szombathelyre be- küldjék, annál is inkább, mert később beérkező kérvények figyelembe nem vétetnek

— **A szülők figyelmébe.** Tisztelettel alulírott bátorokom értesíteni a gondos apákat, anyákat, hogy elvállalom itt helyben a magántanulók előkészítését a polgári iskolára; adok tanítást zongorán, szímbalmon, rajzban és festészetben. — Mura-Szombat, 1908 július 15-én.

Andalits Irma. okl. tanítóé.

Közgazdaság.

A gyümölcsfák trágyázásáról.

Vannak hazánkban egyes Vidékei, a hol már belátták és tudatára ébredtek annak, hogy milyen sokoldalú haszonnal jár a gyümölcsfák ültetése, mert eltekintve azon körülménytől, hogy a népnék főjvedelmi forrását képezi ezen felül nemzetgazdasági szempontból is pótolhatatlan. Azonban eltekintve ezen vidékektől, a hol gondos és rendszeres ápolásban részesítik a gyümölcsfákat, számunkéli azok száma, a hol ápolásával egyáltalán nem törődnek. Pedig a gyümölcsfa is ép ugy, mint bármely más kultúrnövényünk egy ugyanazon tápanyagokat igényli a talajból s ugyanazon igényeket támasztja iránta.

Általában a gyümölcsfákat trágyázásban nem részesítik, úgy vélekedvén elég helytelenül, hogy a fa azt elterülő gyökérzete miatt értékesíteni ugy sem tudja; en ek eredménye azután a sokkal csekélyebb termés, mivel a fa termőfályaí teljesen meg nem érlelheti, ki nem fejlesztheti s így keveset terem, ennek eredménye azután a fák satnya kinézése, alacsony volta, már pedig ennek arányában kevesebb a termés is. Továbbá a nem gondozott fák nem bírnak ellenállani a különféle paraziták bántalmainak, mert szervezetük tökéletlen, gyenge, nem eléggé kifejlett s ezért áll be a korai terméketlenség és korai előregedés, mert képtelenek termést produkálni.

A különböző tápanyagot tartalmazó trágyafélék alkalmazása előtt figyelembe kell venni, hogy melyikre van annak legnagyobb szüksége, mert a különböző trágyafélések egy bennük levő növényi tápanyag szerint más és más hatást hoznak létre. Így pl. a nitrogén tartalmú trágyafélések a fa lombzatát és hajtásait nevelik, egyszóval erőteljes buja fejlődést eredményeznek, a foszforos tartalmúak a terméshez nagy nagyságát segítik elő, míg a káliumtartalmúak a fa szövétét gárpajtiák. A gyümölcsfák trágyázása több körülményhez alkalmazkodjék, mert a fa korra, annak termőbőlyesége, a talaj minősége stb. olyan körülmények mind, a melyek figyelmen kívül hagyása hátrány volna.

A fák rendszeres trágyázására legalkalmasabb az állótrágyával vagy trágyalével kombinált műtrágyafélék, a melyekből a szükséges szerint kiválasztva oly mennyiségben alkalmazzuk, hogy a fa 1 négyzetméter területre állótrágyából 4—5 kg. a különböző speciális trágyából pedig szintén akkori területre egyenként 50—60 kgot. kapjon.

Nyilttér*)

*) Az e rovat alatt közl. nem váll. fel. a szerk.

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel azon rágalmakat, melyek **Taub Simon** helybeli lakos irányultak, visszavonom és ezen hirt alaptalannak nyilvánítom, mert én nevezett urat tisztességes és becsületes embernek ismerem.

Muraszombat, 1908. július hó 30.

Dobrai János,
vendéglős.

T. aratógazdák!

Értesitem t. aratógazda urakat, hogy a szokások

Beírókönyvek

(munkásadókönyvek)

már elkészültek s melyeket hazajövetelkor mindenki átveheti.

Tisztelettel:

U J H Á Z I.

Csak rövid ideig!

Hartmann Henrik fényképezési műintézet

Muraszombaton, NOVÁK-féle házban.

Mindennemű fényképezési felvételek. — Matur-photo-emalle-képek. — Nagytások és utánzatok régi fényképek után is — Fénynyomat és chlichek. — Első rendű kivitel. — Számos irábéli elismerések betekinthetőek.

A n. ó. közönség becses partfogását kérve kiváló tisztelettel

Hartmann Henrik.

A megrendelt munkák itt lesznek kiszolgáltatva

oooooooooooooooooooo

Jó családból való fiú
tanonczul
felvétetik.

Tomka György,
vas- és fűszerkereskedésében.
ALSÓ-LENDVÁN.

oooooooooooooooooooo

Lohr Mária Csipke-, vegyeszeti tisztító és műfestő intézete
(ezelőtt Kronfusz).
Megbízások átvételnek:
Viii., Baross-útcza 85.

Hirdetmény.

A tisztelt tisztelő- s más egyetek, valamint vendéglők tudomására hozom, hogy mint minden évben, úgy az idén is nálam kaphatók

papirlámpák (lampionok)

a legnagyobb választékban és olcsó árak mellett. Egyben értesítem, hogy postafordulattal készséggel szobhnél-szebb kiállítású meghevívat, melyeket a legrövidebb idő alatt készítek a már szokott rendes árak mellett.

Ezzel vagyok magamat b. figyelmükbe ajánlva Tisztelettel HIRSCHL N. könyvnyomda és papírkészeked, MURASZOMBAT.

Schicht-szappan

„szarvas”

vagy

„kulcs”

jegygyel legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészektől mentes.

Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

OSAN Tanningene hajfestő szar... a legjobb és legkezdőbb szar... OSAN K. 1.76 és legeslegjobb az 88 fill. Czerny-féle köelt ROZSATEJ... a legjobb és legkezdőbb szar... Fészékhely: Czerny J. Astor, Bécs, LVIII., Carl Ludwigstr. 6.

VIDÉKI TAKAREKPÉNZTÁRI RÉSZVÉNYEKRE... KÖLCSONT... HECHT BANKHÁZ BUDAPEST, FERENCZTEREK 6.

MAGYAR IPAR... Gichner Mór és Testvére Budapest, IV., Múzeum-körút 27. szám.

Fontos minden menyasszonynak! Tausky J. Fiai... Pozsony... Minden nap friss pörkölés... jó KÁVÉ olcsó... BRÜLL GYULA Budapest, V., Népor-utca 16.

SCHNEID Kőhőgési tea és hurút por... a St. Georgs-gyógyszertárból Wien V/9 Wimmergasse 83, Orvosi rendelőt szerint készítve.

NEUSTEIN FÜLÖP cukrozott hashajtó labdaccai... NEUSTEIN FÜLÖP „Sweet Liphort” csemegi gyógyszerár Wien, I., Plankengasse 6.

Uj! Aranyozó... KERTESZ TÓDOR Budapest, IV., Kristóf-tér.

Budapesti malomépítészef és gépgyár POPVINECZ ÉS HEISLER BUDAPEST, VACZI-UT. 14/N. GYÁRT: BENZIN MOTOROKAT ÉS BENZIN LOKOMOBILOKAT

SZABADALHAKAT ERTEKESÍTŐ VALLALAT... BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÚT 17.

REICH L. FIAI... BUDAPEST, VII. ker., Lováde-tér 2. szám. Ajjalatt legjobb minőségben gyártott fűtő- és gáztűz... 32 kértés

Uj! Csodahangszóró a Trombinó. Uj!... Kérlek Heinrich Wien, I., Fleischmarkt Nr. 18-19/2.

A Richter-féle LINIMENTUM CAPS. 60MP. Horgony-Pain-Expeller... Richter F. Ad. és társa, csesz. és kir. udvari szülők. Budapest.